

AKTIVITETER FRA FAFO ØSTFORUM[Tidligere seminarer](#)

Nytt notat fra Fafo. Fafo-forskerne Jon Horgen Friberg, Jon Erik Dølvik og Line Eldring har skrevet temanotatet *Arbeidsmigrasjon fra Øst- og Sentral-Europa*. Notatet på litt under 50 sider for seg følgende:

- Regler for arbeidsinnvandring
- Årsaker og drivkrefter for arbeidsinnvandring
- Integrering i arbeidsliv og samfunn
- Arbeidsinnvandringens økonomiske konsekvenser
- Allmenngjøring og tiltak mot sosial dumping
- Bemanningsbransjen og vikarbyrådirektivet
- Organisering i arbeidslivet

Notatet inngår i Forskningsrådets program velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM). Programmet har som mål å bidra til en informert offentlig, demokratisk debatt om velferd, arbeidsliv, integrering, migrasjon og andre aspekter ved velferdsamfunnet og dets utvikling framover. Notatet kan lastes ned hos [Forskningsrådet](#).

NYHETSSAKER FRA VÅR NYHETSTJENESTE**ALLMENNGJØRING OG SOSIAL DUMPING**[Temaside om allmenngjøring](#)

Fortsatt allmenngjøring i renhold. Tariffnemnda har vedtatt en fortsatt allmenngjøring av normal-lønnsatsen i overenskomsten for renhold. Dermed skal alle renholdere i private renholdsbedrifter minst ha 161 kroner og 17 øre i timen fra 1. mai. Knut Boddig i LO sier til Arbeidsmanden at nemnda ikke har gjort noe vedtak om ulempe tilleggene, og at dette skal behandles på neste møte i tariffnemnda, 23. mai (Arbeidsmanden, 02.05.13) [Les mer](#).
[Les tariffnemndas vedtak](#)

Videreføring av allmenngjøring i bygg 2012-2014. Tariffnemnda vedtok 24. april å videreføre forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge i perioden 2012-14. Tariffnemnda fant at vilkårene for allmenngjøring er til stede og viser til dokumentasjonen av forholdene i bransjen som er lagt fram i LOs begjæring 8. juni 2012 om allmenngjøring. Tariffnemndas vedtak er lagt ut på [Tariffnemndas internettside](#). (Arbeidsdepartementet, 02.05.13)

Fortsatt allmenngjøring ved verftene. Bare NHO stemte mot fortsatt videreføring av allmenngjørings-ordningen på verftene. Den statlige Tariffnemnda hadde lenge utsatt å fatte vedtak, i vente av den viktige dommen i verftssaken – der NHO og åtte verft påsto at den norske allmenngjøringsordningen er i strid med EØS-avtalen. Men fra påske av ble ordningen ført videre på norske verft (Fri Fagbevegelse, 25.04.13) [Les mer](#)

Tiltak mot sosial dumping

Ny tiltakspakke mot sosial dumping. Statsminister Jens Stoltenberg varslet at det kommer nye tiltak mot sosial dumping. - Allmenngjøringsordningen skal gjøres mer effektiv. Arbeidstilsynet skal styrkes. Og vi arbeider med økte strafferammer for brudd på arbeidsmiljøloven og loven om allmenngjøring, forteller statsministeren om den nye handlingsplanen (ABC Nyheter, 05.05.13). [Les mer](#) Les også:

[Dumpingtiltak vekker jubel](#) (LO-Aktuelt, 05.05.13)

[Stoltenberg lover tiltak i luftfarten](#) (HK-Nytt, 05.05.13)

[Sosial dumping truer miljøvennlig godstransport](#) (Norsk transportarbeiderforbund, 05.05.13)

[Gangstervirksomhet truer gods på bane](#) (Fri Fagbevegelse, 05.05.13)

[EU kan stoppe norsk antidumping-arbeid](#) (Dagsavisen, 03.05.13)

Regjeringens to første handlingsplaner mot sosial dumping har blitt evaluert. Fafo la i 2011 fram rapporten [Evaluering av tiltak mot sosial dumping](#)

Gi oss like konkurransevilkår. Da arbeidsminister Anniken Huitfeldt holdt innledning på landsstyremøtet til Arbeidsmandsforbundet, ba hun om innspill til handlingsplan 3 mot sosial dumping. Like konkurransevilkår var et av hovedkravene arbeidsministeren fikk. Huitfeldt lovte på sin side at regjeringen skal se på allmenngjøringsforskriftene. (Fagbladet, 30.04.13) [Les mer](#)

Hjelpesenter for au pairer. Det nye Au pair center i Oslo hjelper au pairer. Senteret åpnet rett før nyttår, og siden starten av januar har senteret hatt 70 henvendelser. Ti av disse gjelder misbruk av au pair-ordningen. For eksempel grovt overarbeid, tungt arbeid eller at familien har satt au pæren i gang med husarbeid før tillatelsen var i orden (Fagbladet, 22.04.13). [Les mer](#). Se også: [Ambassaden har laget egne svartelister over vertsfamilier](#) (ANB, 24.04.13) [Faremo lite fornøyd med au pair-ordningen](#) (ABC Nyheter, 24.04.13)

Andre nyhets saker om sosial dumping

Russiske arbeidere jobber for luselønn på Oslo Lufthavn. Flyplassen skal bli dobbelt så stor og utvides med et nytt terminalbygg. Men de utenlandske bygningsarbeiderne mottar det som etter alt å dømme er ulovlig lav lønn for jobben de gjør: 60 kroner i timen for å utvide Norges nasjonale flyplass. De blir bedt om å lyve når noen spør om lønna deres (TV2, 30.04.13) [Les mer](#). Se også: [LO-Flåthen: – Bryter alle regler på Gardermoen](#) (TV2, 01.05.13) [NTL krever reaksjoner etter dumpingsak](#) (Fri fagbevegelse, 03.05.13)

Sosial dumping er big business. Det er store penger å tjene på sosial dumping, særlig i forbindelse med innleie av arbeidskraft. Både Arbeidstilsynet og politiet etterlyser ressurser for å kunne behandle sakene godt nok (NRK Vestfold, 06.05.13). [Les mer](#)

Utlendinger er mer utsatt for arbeidsulykker. Arbeidstilsynet avdekket nylig sosial dumping blant utlendinger på norske veiprosjekter. Som andre utenlandske anleggsarbeidere har de langt større risiko for å dø eller bli skadet på arbeidsplassen. Årsaken til det er at de ikke kan språket og heller ikke har fått sikkerhetsopplæring, sier direktør Ingrid Finboe Svendsen i Arbeidstilsynet (NRK, 29.04.13) [Les mer](#). Se også: [Skjerper tonen mot sosial dumping](#) (Vegvesen.no, 30.04.13).

Sosial dumping er hovedtema i «Arbeidsliv i Norden» De nordiske landene har valgt ulike strategier for å bekjempe sosial dumping. Den siste utgaven av tidsskriftet Arbeidsliv i Norden har dette som hovedtema. 335 000 mennesker fra EUs nye medlemsland har flyttet til de nordiske landene i årene 2004-2011. I Danmark og Sverige skjerpes kontrollene på arbeidsplassene (Arbeidsliv i Norden). [Les mer](#)

En skitten bransjes vårrengjøring. I vår innføres en lov som pålegger alle bedrifter som kjøper vaske-tjenester å bruke offentlig godkjente renholds-firmaer. Men inntil for få år siden var renhold en skitten bransje: Menneskesmugling og falske pass. Rengjøringsfirmaer som vasket narkopenger heller enn gulv og vegger. Og arbeidsforhold under enhver kritikk. Historien om oppryddingen er lang. (Dagsavisen, 30.04.13) [Les mer](#)

Risikerer livet for 50 kroner timen. Lavtlønte arbeidere fra Polen, Spania og Peru filmet selv sjokkerende arbeidsforhold ved Coops nye storlager rett utenfor Gardermoen. De fleste arbeidstakerne har kommet fra Spania, Bulgaria, Senegal, Peru og Ecuador. Timelønnen de får er langt under minstelønn (TV 2, 18.04.13). [Les mer](#).

Se også: [Coop vil rydde opp](#) (LO-Aktuelt, 26.04.13) [Krever etterlønn for COOP-arbeidere](#) (Fellesforbundet, 30.04.13)

NTL anklager UD for sosial dumping. Dersom UD benytter praktikantordninger til å få utført arbeid uten at praktikantene får ordentlige vilkår, er dette å anse som sosial dumping, sier forbundssekretær Guro Vadstein i NTL. (Fri Fagbevegelse, 24.04.13) [Les mer](#)

Frykter for NIS på kysten. Sjømannsforbundet ber partier slutte å lefle med tanken om å tillate at skip registrert i Norsk Internasjonalt Skipsregister skal få operere på norskekysten. Det skriver Sjømannsforbundets Region Midt-Norge i en uttalelse fra sitt årsmøte i går. De ber i stedet politikerne rette oppmerksomheten mot å allmenngjøre norske tariffavtaler til sjøs, også for utenlandskregistrerte skip som operer på norsk sokkel. (Fri Fagbevegelse, 26.04.13) [Les mer](#)

Bekymring for ulovlig bygge- og utleievirksomhet. LO i Rogaland har tatt initiativ til et møte med Fellesforbundet og Arbeidstilsynet for å diskutere hva som kan gjøres i kampen mot sosial dumping og ulovlig bygge- og utleievirksomhet. – Vi må ikke utvikle et samfunn der vi får en pariakaste som ikke er mer verd enn at de skal gå oss til hånde når det passer oss, sier Øystein Hansen, distriktssekretær i LO (NRK Rogaland, 16.04.13). [Les mer](#)

Arbeidsinnvandringen gir økte lønnsforskjeller. LOs sjeføkonom Stein Reegård mener det er åpenbart at innvandringen reduserer produktiviteten og gir økte lønnsforskjeller. – Inntektsfordelingen blir skjevare. Dels ved at innvandrere har lavere inntekt enn normalen, og fordi lønningene presses ned i tjenesteyting der lønnsevnene er lav, sier han (Dagbladet, 25.04.13). [Les mer](#) Se også: [Ap: Innvandringen er villet politikk \(Dagbladet, 25.04.13\)](#)

Norge er ikke avhengig av arbeidsinnvandring. Flere økonomer mener at påstanden om at Norge er avhengig av innvandring, er fullstendig feil. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at arbeidsinnvandring gir økt konkurranse og bidrar til lavere vekst i lønninger og priser. Økonomene mener at arbeidsinnvandring ofte er en kilde til ustabilitet, skriver Finansavisen (ABC Nyheter, 17.04.13). [Les mer](#)

Innvandringen kan øke drastisk fram til 2030. – I dag har Norge 13 prosent innvandring. I 2030 kan det tallet øke til 23 prosent. Prognosene er usikre, men vi legger dette til grunn, sa Fafos instituttssjef, Tone Fløtten, under presentasjonen av «befolkningsendringer» for de kommende år. (ABC Nyheter, 16.04.13) [Les mer](#) Her kan du lese Faforapporten: [Befolkningsendringene og de nordiske velferdsstatene](#)

Høyere vil ha innvandrere med høy utdanning og kompetanse. - Vi ønsker flere velkomne til Norge, men de må ha kompetanse og høyere utdanning. Det trenger Norge, sier Trond Helleland. Han viser til det faktum at hele 50 prosent av de som innvandrer til USA og Canada har høyere utdanning, mens bare fem prosent av innvandrerne til EU har det samme (Dagbladet, 16.04.13) [Les mer](#) Se også: [- Uten innvandrere stopper Norge](#) (Dagbladet, 15.04.13).

LUFTFART

Kabinansatt saksøker Ryanair. Tidligere Ryanair-flyvertinne Alessandra Cocca går til sak mot det irske selskapet etter at hun ble sagt opp kort tid før den ett år lange prøvetiden gikk ut. - Dette er en slavekontrakt, sier nestleder Vegard Einan i Parat om betingelsene for kabinpersonalet som Ryanair leier inn. Ryanair avviser søksmålet som de mener bygger på grunnløse påstander (NRK, 10.04.13) [Les mer](#). Se også: [Ryanair-ansatte skulle ha skattet til Norge](#) (NRK, 09.04.13). [SAS: – Ryanair øydelegg norsk luftfart](#) (NRK, 10.04.13). Leder: [Ryan air risikerer en hard landing](#) (Aftenposten, 11.04.13) [Derfor kan Ryanair slippe unna](#) (E24, 11.04.13) [Ap-fylkesordfører advarer mot Ryanair-boikott](#) (Dagbladet, 11.04.13) [LO-lederen vil ha oljefondet ut av Ryanair](#) (TV 2, 11.04.13) [De kabinansatte var ikke ansatt i Ryanair](#) (TV 2, 12.04.13) [LO vil bistå YS i søksmålet mot Ryanair](#) (Fri Fagbevegelse/NTB-ANB 23.04.13)

Krever tilsyn med Ryanair straks. I dag møter LO og Parat samferdselsdepartementet. På møtet vil de kreve endringer i Luftfartstilsynet, og umiddelbart tilsyn med Ryanair. – Grunnen til at det ikke har blitt ført tilsyn med Ryanair, handler mye om inkompetanse. Luftfartstilsynet har ikke nok kunnskap om denne delen av bransjen, mener Parat-nestleder Vegard Einan (Fri Fagbevegelse, 17.04.13). [Les mer](#)

Se også: [Varslet om Ryanair for to år siden](#) (Dagsavisen, 11.04.13)

[Vil at Arbeidstilsynet skal ha ansvar for luftfarten](#) (Fri Fagbevegelse, 15.04.13)

[Luftfartstilsynet skal få hjelp av Arbeidstilsynet](#) (HK-Nytt, 17.04.13)

Norwegian flagger trolig ut deler av virksomheten. Norwegian-sjef Bjørn Kjos sier at han trolig flagger ut deler av flyselskapet når regjeringen nå sier nei til å ansette personale på asiatiske vilkår. Arbeidsminister Anniken Huitfeldt (Ap) sier at ønsket om å sikre arbeidstakernes vilkår og hindre sosial dumping, veide tyngst da regjeringen kom fram til at det fortsatt vil være krav om at ansatte fra land utenfor EØS må ha oppholds- og arbeidstillatelse (Stavanger Aftenblad/NTB, 15.04.13) [Les mer](#) Se også: [-Situasjonen i luftbransjen krever et felles regelverk](#) (E24, 25.04.13) [Huitfeldt: – Vi kan aldri konkurrere med Asia](#) (NRK, 25.04.13)

EU/EØS-AVTALEN

LO-lederen frykter ikke EØS-debatten. - Det er viktig at vi beholder selvråderett over arbeidslivspolitikken, men EØS-avtalen er nødvendig for de konkurranseutsatte næringene, mener LO-leder Roar Flåthen. Han påpekte at Norge må bruke handlingsrommet i EØS-avtalen for å påvirke nytt regelverk på arbeidslivfeltet og ved gjennomføringer i norsk rett. (Fri Fagbevegelse, 23.04.13) [Les mer](#)

VIKARBYRÅDIREKTIVET OG INNLEIE

Skanska og Veidekke sier nei til irsk utleiefirma. Det irske utleiefirmaet Atlanco, er uønsket på byggeplassene til Norges to største entreprenører. Selskapet er en del av Atlanco Rimec-konsernet som Den Europeiske Bygg og Trearbeiderføderasjonen advarer mot å bruke. (Byggeindustrien, 03.05.13) [Les mer](#)

Industri Energi har laget veileder om innleie. Vikarbyrådirektivet ble innført i norsk lovgivning fra 1. januar 2013. Dette førte til endringer i arbeidsmiljøloven. Nå har forbundet en ny innleiebrosjyre klar som skal være en grunnleggende veileder til de viktigste bestemmelsene om innleie (Industri Energi, 17.04.13). [Les mer](#)

ANDRE NYHETER

Skeptiske til tannleger fra Latvia. Tannlegeforeningen reagerer på Norges første lavpristannklinikk. Etter sommeren kommer tannlegekontoret som importerer latviske tannleger for å presse ned prisen på tannbehandling. - Kvalifikasjonen er akkurat den samme som norske tannleger. I Norge er prisnivået høyt og her har folk muligheten til å få samme behandling til lavere pris, sier mannen bak prosjektet, Nils Sundling (Dagbladet, 22.04.13). [Les mer](#)

FLERE NYHETER finner du på [Fafo Østforums nettside](#)

[Nyhetsarkivet](#)

[Bakgrunn](#)
[Deltakere](#)
[Kontakt](#)

Fafo Østforum er en forskningsstøttet møteplass som gir oppdatert kunnskap om virkningene av EU/EØS-utvidelsene, arbeids- og bedriftsvandring, endringer i politikkkutforming og innsikt i praktiske erfaringer. Gjennom seminarer og nettside er Fafo Østforum en kunnskapsleverandør på temaet. Forumet har i dag 18 deltakere - bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser. Forumet er åpent for flere deltakere. Interesserte kan ta kontakt med Fafo Østforums prosjektleder [Line Eldring](#).

[FoU](#)
[Off dokumenter](#)
[Statistikk](#)
[Andre publ](#)
[Fafo Østforum publ](#)

På [nettsiden](#) finner du nyhetsklipp om EU-utvidelsen, informasjon om Fafo Østforums aktiviteter, derav program for kommende seminarer og foredragsfoiler fra tidligere seminarer. I Kunnskapsbasen finner du en rekke publikasjoner, se linker i venstre kolonne.

[Bestill nyhetsbrev](#)
[Avbestill](#)
[Nyhetsbrevarkiv](#)

Om nyhetsbrevet: Fafo Østforums elektroniske nyhetsbrev sendes ut jevnlig, og gir deg informasjon om Østforums seminarer, nye publikasjoner, samt tematisert utvalg av nyhetssaker fra vår nyhetstjeneste. Det er gratis å abonnere på nyhetsbrevet. Utskriftsvennlig pdf-versjon av nyhetsbrevene finner du i nyhetsbrevarkivet.

Kontakt:

Fafo, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Borggata 2b. [Google kart](#)
Tlf: (+ 47) 22 08 86 00. Fax: (+ 47) 22 08 87 00 www.fafo.no